

„Gyanús ez a kedvesség!”

Feminista csoport Szegeden

Újabb szín a hazai közéletben: megjelentek a feministák. Szeptember 8-án megalakult a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének (TDDSZ) Szegedi Feminista (Nővédelmi) Csoportja. Mint Programnyilatkozatuk mondja, a JATE Angol Tanszékén már másfél-két éve lazább formában működő feminista tudományokkal foglalkozó munkacsoport intézményesült. *Bollobás Enikő*, az angol tanszék docense, elmondta, mintegy harminc tagjuk van, többségben egyetemi oktatók és hallgatók, de jóval szélesebb az érdeklődők, a szimpatizánsok köre. Van három férfi-tagjuk is: egy orvos, egy lelkész és egy gyógyszerész. A tanárnővel, aki a csoport egyik vezetője, férfikollégáink beszélgetett.

— Önök a TDDSZ-en belül alakították meg csoportjukat, pedig talán a tudományban és felsőoktatásban dolgozó nők vannak a legkedvezőbb helyzetben, ők szorulnak legkevésbé védelemre.

— Az igaz, hogy relative ők vannak a legjobb helyzetben, de azért igazán jó helyzetben ezek a nők sincsenek. Am mégiscsak ők a legutadatosabbak, ők vannak leginkább tisztában saját körülményeikkel. Természetesen, szeretnénk kitágítani a mozgalmat, de nem az a fő cél, hogy országossá váljon! Feltehetően ez magától jön majd. Magyarországon olyan nagy az elégedetlenség a nők között is, hogy lassan ki fog alakulni a mozgalom. Ez organikus folyamat, nem lehet szervezkedéssel stettetni. Minden nőnek egyedül otthon kell rájönnie: nem feltétlenül szükséges, hogy a férfi és női szerepek ilyen markánsan elkülönüljenek, hogy az apa ne kapcsolódjon be a családi életbe. Mi úgy gondoljuk, hogy jobb ha nem csak az apa vezet autót, és csak az anya pelenkáz, s ha a különböző munkakörök nem nemenként válnak szét.

— Az Önök programja nagyon harcoss. Tele van erős megfontalmazásokkal, mint „nőgyűlölet”, „szexuális agresszió”, „agresszív pornográfia” stb.

— Úgy gondolja, hogy nincs igazunk? Mert én azt

hiszem — és mindenki más, aki olvasta, de különösen angolok, amerikaiak és nyugatiak —, hogy programunk olyan szelíd, hogy ennél szélesebb már nem is lehetne. A minimális célkitűzés az, amit leírtunk.

— Azt tervezik, hogy ezt még radikalizálni fogják?

— Elég nehéz kevesebbet kérni annál, hogy az embert emberszámba vegyék! Persze, ebben a Közép-Kelet-Európában ez a legnagyobb kérdés, és a férfiak sem mindig követelik azt maguktól, hogy embereknek tekintsék őket.

— Értem, de nem gondolja, hogy az ilyen szavak, mint „megalázottság”, „kiszákmányolás” sokakban iróniát ébresztenek?

— Nem baj! Egyáltalán nem baj, ha ezt megmosolyogják először a nők! Később majd elkezd bennük dolgozni a gondolat. Az embereket meg kell tanítani arra, hogy beleszóljanak, és hogy hogyan szóljanak bele a közügyekbe. Nálunk ez már kezd működni, de nagyon sokat lehetne még tenni! A munkahelyen a nőket nem igazából tekintik csak embereknek. A nők bizonyos előnyöket élveznek, azért mert nők, és bizonyos hátrányokat szenvednek ugyanezért. Nagyon kevés nőnek tud női beosztottaival úgy beszélni, hogy kizárja, hogy ők két különböző nemhez tartoznak.

— Ezt nem is lehet kizárni.

— De igen, sokan úgy gondolják, hogy ki is kell zárni. Ha valaki ágyba megy a szerelmével, akkor ne zárja ki, akkor tényleg két különböző nemű emberről van szó, akkor a neműk lényeges. De egy munkahelyen ez lényegtelen. Se nem kell előre engedni az ajtónál, se nem kell megdicsérni a ruháját...

— Ön meglehetősen kategorikusan látja ezeket a dolgokat. Szerintem feltétlenül előre kell engedni, és uram bocsá, bókolni is kell nekik, s nem hiszem, hogy ezzel már szexuális agressziót követnének el. Én azt gondolom, éppen a női és a férfiszerepek teljes összekeveredése az, ami nagyon káros, és azt szeretném, hogy igazi nők legyenek körülöttem, hogy én is annak

érezhessem magamat, ami vagyok: férfinak.

— Ez teljesen érthető közép-kelet-európai mentalitás. Azt hiszem, sok nő dolgozik szívesen magával, mert a nők azt várják, hogy női szerepük szerint ítéljék meg őket a munkahelyükön is. Ezzel szemben Nyugat-Európában, vagy az Egyesült Államokban ezt sértésnek tekintik. A feminista nem ellenzik sem a szexualitást, sem a párkapcsolatokat, de úgy gondolják, hogy a munkahelyen nem az a lényeg, hogy ők nők, hanem, hogy hogyan dolgoznak. Egy feminista nő azt szeretné, ha őt a munkahelyén kizárólag mint embert, mint munkaerőt tekintenék. Amit maga mond, azt a magyar férfiak 99 százaléka mondja. De az amerikai férfiak már rájöttek, hogy ez gyakrabban sértés, mint bók.

— Ön nem is szereti, ha a kollégái előreengedik az ajtóban?

— Ez lényegtelen. Nincs jelentősége. Munkahelyen nem vagyunk férfiak és nők; ott kollégák vagyunk, de olyan, hogy férfi és nő — nincsen. Az borzasztó volna, ha a férjem mellett nem érezhetném magam nőnek, de ugyanilyen elkeserítő volna számomra, ha a főnököm, mint nőt kezelne bármikor is. Ugyanis mindenféle diszkriminációt ellenzek. Ha valakit másképpen kezelnek azért, mert zsidó vagy cigány, azt mindenki érti, hogy nem helyénvaló, az ellen mindenki tiltakozik. Aki valami is ad önmagára, akinek van önbecsülése, az se pozitív, se negatív diszkriminációt nem tűr el, mert azt mondja, „ez nekem nem érneimiatam jár, hanem azért, mert beleszóltam valamibe”. Ugyanezt mondja egy nő. Azért, mert ő nőnek született, és mert potenciális anyja, vagy nagymama, vagy mert annyi teher van rajta, másképpen kell vele viselkedni. Ez torz ideológia. A feministák tiltakoznak ez ellen a különleges bánásmód ellen. Tudja, az a baj, hogy nagyon gyanús ez a kedvesség. A nők a munkahelyeken általában beosztottjai a férfiaknak. S mint-ha ezt kellene valahogy kompenzálni.